

legelő.

ott, hogy egy ros-
hogy ez idén a le-
amely csorda szá-
kségesnek tartom
arhatartó közön-
mint eddig ugy
og kijárhatni, s a
yos fizetés mel-
ve meg is kezd.
Tisztelettel
KOHN MOR.

ügyuokok

eladásával az
ez. értelmé-
rnak, kedvező
felvételnek.

pirok

napi árfolyam
oltetek

N. és társa

nál

tér 9. sz.

table

NEW-YORKBAN,
59-ben.

88,993.384 o. é. frt

48,312.910 o. é. frt

26,733.223 o. é. frt

216,436.495 o. é. fr

a biztosítottak közt

om év múlva meg-

képviselőség

r a s y - u t 12.

K.

külső benyo-
az okok, oly
huzódása, ál-
ezve; az em-
szett szemek,
stigerincz fáj-
ág kerülése,
límak, kéz és

ig ismeretes

1 frt 80 kr.
szertárában,
14.

an
modern

ere.

A R.

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Dr. SIMONYI József a szerkesztő
Lászlóval szemben

HIRDETÉNYEK

A hirdetés pénzek és a hirdás körül: panaszok
ralságot a lap szillemi részét illető
munka közleménye ide intézendők

Bérmunka díj letelek csak ismert közérte-
fogadtak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Felirat: Ár:

Helyben házhoz hozva a szerkesztőségig
küldve:
Egész évre 10 frt —
Félévre 5 frt —
Negyedévre 2 frt 0
Egy óra 1 frt —

Hirdetési díj:

Ot-hasáboptitisor egyszeri beiktatásért 5 kr
Helygíd minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilvált 4 havasboptitisorért 20 kr.

XIII. évfolyam. 1886.

Debreczen. Szerda márczius 3.

44. szám

Budapest, márcz. 2.

n— Valahogyan csak mégis helyre
állt a béke Szerbia és Bulgária közt s
a török-bolgár egyezség is keresztül megy
a nagyhatalmak érdekkritikájának rostá-
ján. Remélhető, hogy a Balkán-félsziget
ten a jövő tavasz rózsái nem vérrózsák
lesznek s a ligetek c-alogányai hangját
nem forja az ágyudörgés elnémitani.
E békével a nagyhatalmak diplo-
máciája nagyra lesz bizonyosan. Pedig
hát annak is minden pontja olyan, hogy
előre ki lehet számítani rövid idő alatt
összedülő voltát, mert az érdeklert
felek egyikét sem elégti ki, mindegyik
meg van csa ódva s így bizonyos, hogy
mindegyik csak a kedvező alkalmat lesi
majd a béke által létrehozott állapot
megbontására.

Legnagyobb és egyuttal jogosult
lesz az elégedetlenség Szerbiában. A
fiatal királyság lelkiismeretesen, nagy ál-
dozatokkal teljesítette a berlini szerződés
altal rá rótt kötelességeket s egy lépést
sem tett az európai jog által eléje sza-
bott határokon túl. Csak a jogért s a
jogsértő ellen ragadott kardot. S a dolog
vége, hogy a jogsértő kívánsága teljesül
Európa bölcsesítetl, s Szerbia örveud-
het, hogy egyetlen pttfogója, monar-
chiánk révén, területvesztéség nélkül
menthette meg magát a csapdából. Európa
szentesítette a forradalmat, ezzel mélyen
véri Szerbia jogérzetét, súlyosan káro-
sítá őt érdekeiben, leszorítá, legalább
látszólag a Balkán-félszigeten az első és
legklariziasabli nép rangjáról, oly népfaj
előnyére, ki még föl szabadulását sem a
maga erejének köszönheti. Csuda-e, ha
Szerbiának ezután minden gondja, tö-
rekvése az állapot megszűntetésére, hir-
névének helyreállítására s hatalmanak,
területének nagyobbítására lesz irányozva?
Szerbia eddig a békének megbízható tén-
nyezője volt; Európa hatalmainak böl-
csessége ez országot a forradalom, orosz
igztatás s hadi veszély állandó tüzhelyévé
változtatta.

Görögország eddig sem volt a ke-
leti békének óvó elem, hát még ezután,

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

A dömösi képviselőjelölt.

(Lelbeszélés.)
Irta Vértési Arnold.

Emlegetik az apját is. Az is derék uri
ember volt, központi főszolgabíró. Igaz, hogy
biz az kissé kemény ember volt, hamar el-
hegedültette a deliquensen a huszonöt botot,
hanem hát abban az időben azt ugy szokták.
De ha végig botoztatta volna a vár-
megye összes parasztságát, azzal sem törődik
ma már senki; csak jeles tulajdonságait em-
legetik. Uri ember volt, gavallér ember volt.
Ha egy szép kocsi vagy cifra lószerszámot
meqlátott, nem kérdezte mi az ára, hanem
azt mondta: ide vele. Fizetett mint a köles.
Kár hogy az ilyen derék emberek el-
pusztulnak. Pedig a fia is az apjára ütött.
Olyan négyes fogata most nincs senkinek az
egész vármegyében.

Dicsérik a lovsait, az agarait. A dömösi
sztruszabók, eszmadiák, asztalosok mind csupa
gavallérok lettek egyszerre. Kondorossy Elek
bámul, hogy mennyi tisztelője akad itt.
Isten az atyam! — gondolja magában
— hisz ez csakugyan nem tréfa beszéd. A
hogy belém bolondultak, még igazán meg-
választanak képviselőnek.

Már ezért csak érdemes volt ide jönni.
Azután ez a sok csinos fiatal asszony,
leány. Az ördög hitte volna, hogy ebből a
bugris népből ennyi kikerül. Kondorossy
Elek sorra táncoltatja őket, aztán az apjaik-
kal. férjeikkel kezmtgát. A képviselőségért
csak tenni kell az embernek valamit.

mikor látni kénys erül a még nem oly
rég mevetett bolgár em sikereit. —
Gyöngye állam ugyan, de arra elég, hogy
Kréta szigetének föllázításával állandó
Damokles-kardként függjön megsértett
bírva, a béke érdekei fölött.

Bulgária nagyra vágyását óriá-ivá
nevelte az elrt siker, megkapott min-
dent, a mire törekedett. Európa szente-
síteni fogja unióját s annak legbüzugb-
sürgetője Oroszország lesz. Európa hely-
benhagyja első forradalmi tényét; ez
bizony nem egyéb, mint biztatás egy
másiknak is véghezvitelére. Ott van még
Macedónia, új tér a bolgár igztatásra;
ugyanitt törekszik megvetni lábát a gör-
ög igztatás is. Mily kéjes látvány lesz
ez az orosz politikának, mely Konstan-
tinápoly felé vivő utját ily jól egyen-
gettetni, előkészíttetni látja.

Egyedül elégedett csak Oroszország.
Persze most Bulgária kisikamot kezeli
közül, de hát éppen ennek forradalmi
iránya készíti az ő későbbi ura manák
utjait. A panszlavizmus igztatásainak az
ideje csak most érkezett meg valójában.
Nagy-Bulgária és Törökország lesz annak
talaja. Törökország rendkívül nagy erő-
kifejtés képességével legte meg az ősz-
és tél folyamán a világot, nem lett volna
tanácsos vele kikezdeni, — tán innét is
származott a zsákmányos nagyhatalmak
bámulatos békeszeretete! — De hát Tör-
ökország e nagy erőkifejtéssel gazda-
ságiag legalább egy évtizedre meggyön-
gíté magát, s ennyi ideig alig lesz ké-
pes hasonló haderő föllállítására. Orosz-
ország a hadikárpótlás sürgetésével még
növeli e gyöngyöset. Ezután Török-
ország alig lesz képes az orosz invázió-
nak oly erbs ellentárlást vetni utjába,
mint ma tehette volna, a panslavisztika
igztatás pedig még Bulgáriát, szer-
bket, görögöket is ez invázió előhadul
fogja megoldozni.

A béke tehát meg van, de nincs
köszönet benne. Egy évet tán nyerünk,
de hosszabb ideig aligha pihennek a
keleti háború furiái.

Tesz is, hogy csak egy csorog róla a
veríték. A lelkesedés, mely körülveszi, őt
magát is elragadja. S mennél többször emel
poharat, annál jobban megrészezüli saját szá-
vainak csengésétől. A dicsőség mámore fejébe
száll, s maga is csudálkozik, hogy milyen
gondolatok hemzsegnel agyában, milyen sza-
vak jönnek ajkaira.

A dömösiék boldogok, hogy megtalálták
a nekik való embert.

— Csak az a baj, hogy nagyon szoron-
gatják a zsidók, veti ellen valaki.

— Szorongatják? Na hiszen azt sze-
retném én látni, — döngeti öklével az asz-
talt, a vén lakatos

A többi oda se hederít annak a bolond
beszédnek. Már hogy szorongatnak? Az a
sövényházi bírtok testvérek közt is megér
százötvenezer ftot.

Aztán ha szorongatnak is, van az öreg
Gombos Vincének miből fizetni, mert az a
híre hogy Kondorosi Elek a Gombos leányt
veszi el. A kocsiyartó kitől Kondorossy az
új sandlauférfját vette biztosan tudja

Kondorossy hallja mit körülte suttognak
de csak rá hagyja, hadd higgyék. Minek
mondaná meg hogy az öreg Gombos kiadta
neki az utat? A gazdag partinak vége,
ha most egyszerre a nyakába találják zudít-
ni a sok prolóngált váltót; se testének se
lelkének nincs hova lenni.

A képviselőség éppen jókor jönne, ha
jönne. A vén Gombos nem mondhatná,
hogy léhűtő, semmi ember. Az olyan kéro a
ki képviselő, már csak bekopoghatna. Mert
ha az ember per tu van a miniszterekkel
hát egy kis Ferenc-József rendet vagy mit
csak szerezhet az apósának is.

Országgyűlés.

Budapest márcz. 2.

A törvényhatóságokról szóló
törvényjavaslat feletti általános vita má-
sodik napja a képviselőházban.

Ma hat szónok beszelt összesen. Elsőnek
szólt föl Bartha Miklós a törvényja-
vaslat ellen. Beszéde formai és tartalom tekün-
tetében szép volt s a még gyéren látogatott-
ház figyelemmel hallgatta, a szélső bal pedig
végül éjjezzésekkal jutalmazta őt. Beszéde
végével határozati javaslatot adott be,
mely szerint a ház a törvényjavaslatot napi
rendről levénué s a kormány új javaslat be-
tejesztésére ut sítuá.

Utána pártunk sorából Bezeredy
Victor fejté ki okos beszédben, hogy állami
érdekből, tekintve, hogy 37 megyében a ma-
gyarság kisebbségben van, állami közigazgá-
tást kinevezett tisztikarra, továbbá szolgálati
pragmaticát és közigazgatási bíróságot kíván
mündazítal a javaslatot, a bíróságokra vo-
natkozó rész kivételével, elfogadja mert lé-
pés lát benne az állami közigazgatás felé.
E helyeslésekkel fogadott beszéd után, mely
a szónoknak első, igen szép sikerű felszólalá-
sa volt a házban, Beöthy Ákos beszélt
szintén a kinevezési rendszer mellett s így a
javaslat ellen. Beszédével, melyben különben
voltak paradoxonok is; mindvégig lekötötte
a ház figyelmét.

Utána Zichy Antal pártunk részéről
igen érdekes beszédben ugyancsak az állami
közigazgatás mellett nyilatkozott, melyet
elvbén helyesebbnek tart, de elfogadja a ja-
vaslatot mégis, mert nem akart választóival
ellentétbe jóni. Elenk hatási keltezt ama
kitűnő hasonlata, melyben az ellenzékét egy
János szrehoz hasonlította.

Most Tiszta Kálmán emelt szót egy
kitűnően sikerült polemicus beszéd elmon-
dására, melyben Grünwald és Beöthy Áko-
rovására élénk derűltégre fakasztá a házat.
Nagy sikerrel fordítá Grünwald ellen annak
saját érveit s Beöthy ellen kimutatta, mi yen
fureán hangzik az, mikor a hatalmat a ma-
gyar állmanak s nem a kormánynak akarja
megadni, pedig hát világos, hogy az állam-
hatalmat a kormány kezeli. Lifejté a kine-
vezési rendszer arnyoldalait a mi viszonyaink
közt és tiltakozva az ellen, miutha bármikor
is a bírói függetlenséget bántani akarta
volna, élénk éljenzésektől kísérve jelenté ki,
hogy b leegyezett a javaslat 57. §. B) pont-
jának kihagyásába, hogy ez által a félreérte-
sek kikerültessenek. Végül Adreán szky
br. szót a javaslat ellen, jobbára a főispá-
nok ellen mondvá izette ségeket. Ezzel az
ülés véget ért.

Régóta eseng érte a hín öreg. Legalább
azt mondják, hogy mikor még tisztartó volt
a Kápolnay grófnakul, egyre szutyongatta
Lestvan grófot, míg az öreg gróf rá nem
mondult:

— Várjon hát egy kicsit. Majd ha meg-
alapítják a vörös répa rendet, maga kapja
belőle az elsőt.

Azóta egy kanál vízben megfojtaná a
vén Gombos a hajdani urait s ha a jövő vá-
lasztáson valaki kibuktatná a dömösi kerü-
letből Kápolnay Dezsőt, hát csupa hálából
is hozzá adná ahhoz az elkeseredett vén
ember a lányát.

Mindez megfordul a fölizgatott ifju fe-
jében, nem egyszerre, nem következetesen
egymás után, hanem csak ugy pillanatonként
majd ez, majd az.

Közbe jönnek mindenféle bolond gon-
dolatok Hej! de csak csinos kis menyecske
ez a szöke. Táncoltatja is ugy, hogy a szép
fiatal asszonyka már elig liheg, egész arca
láng, keze mint a tűz. Esdekelve kéri már
szegényke, hogy hagyják abba.

Dehogy hagyják. Kondorossy Elek még
tüzesesen szoritja magához. Olykor-olykor
szilaj vágy szállja meg egyszerre; megéso-
koni szeretné azt a szép kis száját. Ez a
szelid báránka tán akkor sem állna el-
lent, hagyná, hogy tegyenek vele, a mit
akarnak.

Nagy kék szeméit csak néha-néha emeli
föl félénken, aztán megint lesüti. Mikor vége
a táncnak, oda simul férjéhez s a nagyba-
juszú ember nyájasan megsimogatja sz p szö-
ke haját.

Hüm, tán nem is jól értette Kondorossy

— A népfölkelésről szóló törvényja-
vaslatot tegnap fogadta el általánosságban a
képviselelőház véderőbízottsága. Az ülésen, me-
lyen Tiszta László elnököt, először Fejérvári
Gála báró honvédelmi miniszter szóltat föl,
hosszasan fejtegetve a népfölkelés szükségés
voltát, a melyet már Európá minden törvény-
hozása belátott. Ezután Münnich Aurél
előadó terjeszté elő a törvényjavaslat főbb
alapelveit, a melyek közül az első az, hogy
a népföl élés teljesen érvényre emeli az ál-
talanos személyes védőkötelezettséget; —
e mellett kiegészíti a póttartalék hiányait,
fokozza a monarchia fegyveres erejét, még pe-
dig annak a szem előtt tartásával, hogy a
polgárok lehető kevés kellemetlenségnek és
zaklatásnak legyenek kitéve. Ernusz Kele-
men a háza és a trón iránt való kötelességé-
nek tartja, hogy szükség esetén minden me-
verfogható ember sikra szálljon, de a jelen
törvényjavaslatot eltévesztettnek tartja mos-
lami alakjában és nem fogadja el. Thaly Kálmán
szintén ez értelemben szól és ériati hogy a
kényszer nem alkalmas lelkesedés fö költésére:
csak az önkéntes részvétel adja meg a népföl-
kelés igazi becsét. Szintén nem szavazza
meg a javaslatot. Szily László a törvény-
javaslatot nem tartja megfelelőnek és hang-
súlyozza, hogy népfölkelést önkényt s részt-
vevőkkel szervezni nem lehet. Tischer Vincz
azal a módosítással fogadja el a javaslatot,
hogy a sor legutoljára kerüljön a ókra, a
kik már kiszolgálták katoná éveiket Thaly.
Tischer Tiszta László felszólalásai és Fe-
hérvári báró honvédelmi miniszter végszava
után a bizottság általánosságban elfogadta a
javaslatot. Holnap d. u. kezdődik a részletes
tárgyalás.

Külföld.

A békétárgyalások A török meghatal-
mazott a békekötésre vonatkozólag a követ-
kező egyetlen cikket hozta javaslatba:
„Szerbia és Bulgária között a jelen szerződés
aláírásának napjával a béke helyreállt. A
jelen szerződés ratifikációi 14 nap alatt, ha
pedig lehetséges, még előbb, B. karestben
leesereleudök.“ Garasánin eme szövegéhez
hozzájárt. Mijatovicost megfelelőleg ut-
sította és a hatalmak képviselőit értesítette.

A görög kérdés. Konstantinápolyból
távirják: Hír szerint, Görögország most nyu-
gottabban tekint a helyzetet s a kormány
el van határozva, hogy bevárja az események
menetét. A közvélemény itt még mindig hisz
a háborubán. A török kormány tovább foly-
tatja előkészületeit. Csak néhány nap előtt
is 2100 lovat küldtek a drinápolyi hadsereg
részére. Egyidejűleg az itteni gyverdarban

Elek? Tán nem is felesége, hanem lánya ez
anakk az emberek?

De bizony jól értette. Ez a fiatal a-
nyos kinezésű nő csakugyan felesége annak
a vaskos, dres-hajú embernek. Két éve már,
hogy egybeketék.

— Biz ugy a, nagyságos uram, — mo-
solgog a nagybuszu ember.

Teszük neki, hogy még mindig kisasz-
szonynak nézik a feleségét.

— A minap is . . . no ne pirul . . .
Mindjárt elpirul, mint valami szemérmes kis
leányka . . . Hát a minap hogy Tárcyában
jártunk a jegyzőnél, a ki rokonom meg ko-
mam is . . . ne ugy tessék értenni, min ha ta-
lán . . . ni bizony megint elpirul . . .

A jó ember maga is elpirul s csak nagy
nehezen bírja kimagyarázni, hogy ő tartotta
keresztvízre a jegyző koma kis fiát, mert hát
neki maguknak bizony még eddig nem adott
az lsten . . .

Az iparos ifjuság érdemes elnöke most
már teljesen elakadt. Szerencsére mások jön-
nek közbe s a beszéd egyébre fordul.

Már jól bent mulatnak az északában. Az
idő nagyon mghűvösödött. A nagybuszu
ember oda szól kis feleségéhez:

— Talán mehetnék is már kedvesem?

A nő nem felelt. Melegen beburkolozva
a gyapjas kendőbe, melyet gyöngéden nyaká-
ba terített a férj, néman mo dulatlan ült
egy lőca szelén, révedező szemével a sötét-
ségbe tekintve, míg kissé odább előtötevalb
ugrált, rikoltozott, tánczolt a fiatalság a sá-
torernyő alatt.

(Folyt. köv.)

2000 ember, tengerész és redif részére dolgoznak, kik eddig a Fekete tenger török kikötőiben állomásoztak s most ide behivatottak Thoront még a szultán nem fogadta, de gyakran folynak a tanácskozások közte és a török miniszterek közt. White William holnap elutazik.

Bulgáriából Sándor fejedelem tegnap visszament Szófiába. A fejedelem beható szemlét tartott a rumélia csapatok fölött, s meggyőződve azok jó szelleméről, nyugodtan távozhatott. Tegnap előtt a bolgár kormány rendeletéből az egész egyesült Bulgáriában egységes pénznemet hoztak be. E rendszabály nagy könnyebbség a népre, mert a rubel piaci értéke 21 piaster volt s a kormány adó fejében azt csak 15 piasterrel számították.

Rablási kísérlet az „István” gőzmalomban.

Az egész városban azon vakmerő, fényes nappal elkövetett rablási kísérletről beszélnek az emberek, melynek az „István” gőzmalom pénztári helyisége volt színhelye tegnap dél után 3 óra után pár perccel. Ez általános érdeklődés keltett bennünket arra, hogy a nagy izgatottságot támasztott esetről lapunk mai számában bővebb, alaposabb információk után szerzett tudósítást adjuk, kiegészítve tegnap a késő órák miatt csak sebtében összeállított, mindamellett a valóságnak teljesen megfelelő leírásunkhoz.

Tik os István ur a megtámadott pénztárnok e sorok írójának következőleg beszélt el az esetet.

„Kévéssel három óra előtt kijöttem a gőzmalomba. A pénztári helyiségben többen voltunk. Egy vidéki földművesnek kifitettem a tőle vásárolt buza árát, s Murvai István gőzmalom éjjeli őrt beküldöttem a városba. Ezután Szepessy Gusztáv igazgató ur egy nagyobb pénzeszeget adott át: ő beindult a városba, én pedig az átvett pénz megolvadásához fogtam s azt épen elakartam zárni, midőn belépett egy kopottas uri ruhába öltözött ismeretlen egyén.

— Hol van a pénztárnok? kérdezi s megállott a szobát kétfelé választó magas rácszat bejáratánál, mely a szobának a szabadba vezető ajtajához igen közel, balfelől esik.

— En vagyok, mondám neki, s ezzel át ad nekem egy leragasztott levelet. Asztalomhoz megyek, felvágom és olvasom, hogy benne 2500 frtot követel. Felé fordulok s látom hogy már akkorra egy forgó pisztolyt tart kezében, rém árnyozva. Mi ez? farsangi komédia vagy mi? kérdeztem tőle.

— Ide egy kettő a pénzt, válaszolt fenyegetőleg a rabló s a pisztolyt főlebb emelve.

— Itt nincs annyi pénz; az igazgatónál van, mondám neki. De ő türelmetlenül sürgetett. En huzni halasztani akartam a dolgot, hogy ezalatt a szomszéd szobában levő urak valamiképp időt és módot nyerjenek a gőzmalom személyzet fellármázására. Az én szobámban dolgozó s minden védő eszköz hián levő tisztviselők a szoba beosztása és minden megmozdulni akarót kiméletlen lövéssel fenyegető rabló állás foglalásánál fog-

va egész téletlenségre voltak kárthatva. A rabló azon kijelentésemre, hogy itt nincsen annyi pénz, rámutatott az asztalon lévő s általa észrevett bankokra s követelte azok átadását. En ekkor az asztalról felvettem 2 db ezres bankjegyet s a Wertheim szekrényből egy köteg 500 frtos 5 frtos. Atadtam neki. O kihívólag, szentelenül vissza dobta az egyik ezrest, s szavak kíséretében:

— Adjon helyette apróbb pénzt.

— En aztán ismét a szekrényhez mentem s elővettem egy csomó 5 frtos s olvasni kezdtem. Ő izgatottan s durva hangon rám kiáltott, hogy csak gyorsan adjam át. Hallja — mondám neki — ne gorombáskodjék; én átadom a követelt összeget, csak hogy előbb meg kell olvasnom. De minthogy lelővéssel fenyegetett, szómatlanul nyújtottam át a pénzt. Mire zsebbe gyűrte a bankkókat s gyorsan menekült. Mi utána. Ekkorra már a szomszéd szobában levők kiugrártak az ablakon s ezek üldözöbe is vették. En vissza mentem a pénztárba, hogy a kint hagyott pénzt összeszámoljam és elzárjam. Egy öt frtos féldarabját a pénztár ajtajában találtuk meg.

Az üldözés és elfogatás következőleg fejt le:

Midőn a rabló belépett a pénztári szobába, hol Fráter Gyula, Károly József, Dömsödi Ferencz, Tóth Géza és Miskolczi Nándor gőzmalom tisztviselők dolgoztak, Dömsödi Ferencz a rabló által észrevetlenül átment a szomszéd könyvelési szobába, hol Cziffer Nándor, Szatmári István, Levitter Miksa és Rbénés Károly voltak. Ezen urak az idő alatt míg a pénztárnok szorongatta muszka nihilistának, olasz banditának, német szociálistának, francia kommunistának, angol anarchistának nézett ismeretlen egyéniség, kiugrártak az ablakon. Cziffer Nándor egy nagy dorongot kapott fel s megötötte a pénztár ajtaját, hogy a rablót elriassa. En nek már a zsebében volt az óhajtott pénzeszeget s kiugrott az ajtón. Cziffer Nándorra ráirányozta a revolvert 7—8 lépésnyire, de nem talált. Murvai István éjjeli őrt utána iramodott, erre is lött néhány lépésnyire, de újra célzt tévesztett. Mindez néhány másodperc alatt folyt le. A rabló felugorhatott a kapuban reá várakozó zárt bérkocsira s a 16 éves kocsisra rákiáltott:

— Hajts a városba: mert különben agyonlőlek.

A megrémült gyermek tehát közzévágott a lovaknak, s azok rohantak a fiakkert üldözöbe vették. A rabló félába a bérkocsi felhágóján volt, s másik bent a kocsiban; a pisztolyt folytonosan lövére készen tartott maga előtt. A Szikszay féle sör csarnok előtt szembe jött Berger Vilmos kocsin, Fogatját visszafordította tehát, hogy elébe vágjon a rablónak, kinek kocsija a Péterfián a város felé robogott. A lárma természetesen sok ember szaladt össze.

A főkapitány, Boczkó Samuel épen ha zafelé jött Mile hajduval a gazdasági tanintézet volt épületénél folyó katonai sorozástól.

A bérkocsisnak sippal jelt adott a megállásra. E pillanatban a Berger Vilmos fogata, ki ebből pár perccel előbb kiszállott, elébe fordult keresztül az uton a rabló bérkocsijának. Az ut tehát már el is volt zárva. A gyermekbérkocsis megállította lovait. A rabló kiugrott s felhágott a Berger Vilmos kocsijára s rákiáltott a kocsisra, pisztolyát melléke szegyezve, Hajts! Az események pillanatokra intoltak egymás elébe. Az óriási terméti Mile hajdu már rohant a rablóra. Ez az Ajtó utca felé futni akart; de egyuttal célzott a már előtte lévő Mülére, kinek mentélye újat horzsolta a golyó.

Müle azonban a másik pillanatban már derékon ölte a rablót; ki újra lött, már negyedikszor. A golyó szerencsére most is célzt tévesztett. Mülének csak a dolmányát lyukasztotta át. Ekkora Szabó Soma és egy rendőr is segítségére érkeztek a küzdő Mülének. Szabó Soma kicsavarta kezéből a fegyvert. A honvéd laktanyában lévő Dr. Megyaszy Dezső rendőr kapitányi fogalmazó azonnal a helyszínén termett, hol mar ott találta az épen a gőzmalom telepéről menet készen álló teher vonat mozdonyán a rablóüldözésére indult Szepessy Gusztáv igazgatót és Frater Gyulát. Ekkor a rablót megkötözték; az elrablott pénzt tőle elvették s a 32. sz. bérkocsin behozták az I. ker. rendőr alkapitány-sághoz, hol Valyi Nagy Gusztáv azonnal kihallgatta.

A rabló a kihallgatáson következőleg adta elő, hogy ki ő, miért jött Debreczenbe és hogyan fogamzott meg nála a rablási szándék.

B. Ujvárosra való. Neve Rózsa Imre. 27 éves, r. kath. nős neje Radósi Mária, van egy gyermekük. Anyja is él Ujvárosban. Eddig szolgálatból tartotta fenn magát. Büntetve még soha nem volt, mint a nála talált, az ujvárosi előjáróság által 1885 szept. 9. én kiállított erkölcsi bizonyítvány is igazol. Tegnap d. e. 10 órákor jött Debreczenbe Ujvárosról, azon szándékkal, hogy a debreczeni határ on földet bérel. Megszállott Hatvan utczán a Várdi Ferencz koreszmájában. Azután Nyilas Gáborhoz ment (Kádas u.) de anuk nincsen bérebe adandó földje. Ugyan e végből kereste Széll János urat is, de lakását nem nem tudta meg. Ekkor vésszament szállására. Utközben egy le nem zárt borítékban tetlevelet talált, melyben ez volt írva:

„Nyilt Levél

Figyelmeztettem önt arra hogy Városunkba Rablók vannak és az István Gőzmalom pénztártól követelnek 2500 forintot sziveskedjéki adni, mert hanem azonnal meg kezdik a rablás.”

„Tovább I szó sem.”

A boríték pedig így volt czimezve:

T. cz. István gőzmalomba.
Pénztár Urnak.

Debreczenlen.

E levél elolvasása után támadt benne azon gondolat, hogy a gőzmalomból pénzt raboljon. Szállásán megivott egy pár üveg bort s ezalatt kifőzte a tervet. Szepessy és Keres-

kesnél vásárolt a nála lévő 14 frt 50 krbó. egy hat lövető forgó pisztolyt és egy doboz töltényt 4 frt 90 krért. A zsibárusnál vett egy pantallont, egy felöltőt s egy kalapot 8 frtért. A piacon egy adag levest főgyasztván, kiment a külvárosi bódék közé s ott meglévő ruhája főé felöltötte az újat.

A Bika előtt 1 frtért megfogadott egy bérkocsist is kihajtatott a Gőzmalomból. Azt valja tovább, hogy egyáltalában nem volt szándéka senkit megölni. A lövéseket csak ijesztesül tette. Az elrablott pénzelt azt tervezte, hogy hazra megy Ujvárosra s ott földet fog bérelni. Tettét, melyet boros állapotban követett el, már teljesen megbánta. Büntérsá nincsen.

Az elfogatás után nyomban kihallgatta Rózsát Valyi Nagy Gusztáv; ugy szintén Tikos István pénztárnokot, több a rablásnál jelen volt gőzmalom tisztviselőt, s Vértési István 16 éves bérkocsist, ki a rablót nem ismerte. Ugyanakkor megjelentek a kapitányi hivatalban Mayer Emil és Szepessy Gusztáv igazgatók is. Az elrablott pénz hiány nélkül meg volt, u. m. 1 db. 1000-es és 260 db. 5 frtos bank-jegy összesen 2300 frt.

Rózsa Imre ma átadatott a királyi ügyészségnek.

Napi hírek.

— A Felolvasókörből. A holnapi felolvasóestélyen Dr. Kenezy Gyula ur felolvassa „Az állatok szellemi tehetségéről” szóló dolgozatát; utána pedig Gáspár Imre ur olvas „Az öngyilkosság mint korunk egyik tünete” czim alatt. — Belépti jegyek a rendes helyen kaphatók. — A felolvasás pont 5 órákor kezdődvén kérijük a n. é. közönség pár perccel előbb való megjelenését.

— A polgári fialleték. Figyelmeztetnek városunk azon polgárai, kik 1885-ről járó tá illetményeiket még nem váltották ki, azt bezárolag martius 7 ikéig az alapítványi pénztárnál válthatják ki.

— A debri ipar és kereskedelmi bank azt a szavazatot, melyet multkor közgyűlésen az E. M. K. E. részére megszavazott már beküldte Bészler Lajos tiszteletbeli tanácsnokhoz, hogy rendelkezése helyére juttassa.

— A tehetséges fiatal festő Kovacs János mint már említettük is egy izbea 700 frt ösztöndíjat kapott a városától s a kormánytól arra a célra, hogy festészeti tanulmányai folytatására Münchenbe utazhassék. A Wagner Sándor műtermébe van ott felvéve amint erről őt egy hozzá írt levél meg hangu levelében maga a híres festő tudósította, s örömet fejezte ki kedves tanítványa viszonlatásán. Kovacs János csak a jövő hó elején fog elutazni s addig is elvállal mindennemű festészeti megrendelést, különösen arcképfestést nagyon jutányos áron. Lakása: Nap utca 2602.

— Megszüntetett sajtóper K. Nagy Endrénék Jekeli Ferenc ellen indított, s a debreczeni kir. törvényszék előtt március 13-ra tárgyalásra kitűzött sajtóper — megszüntetett.

— Bál a kultur egyetért. Az erdélyi kultur-egylet javára f. hó 2 ik felében rendezendő hangversenyeit egybekötött mulatság mint tegnap említettük — a „Korona” vendéglőben tartatik meg. A rendezés megkö-

Valami a tüszentésről.

Pathologiai szempontból meghatározva, a tüszentés nem egyéb mint valamely működésben elnyomott nagy központi idegnek erőszakos felszabadítása és újra működésbe hozása. Amde a babona különböző népeknél, és különböző korban sokkal fontosabb és tekintetesebb jelentőséggel ruházta fel a tüszentést és egész vallásos miszticizmusba burkolta ezt a nevéstéges állapotot, melyet ma már voltaképp észre sem szokás venni nem hogy jó kívánatokkal kísérsni, mint a hogy egy naivabb társadalmi fokon mindnyájan tettük és részben tesszük is.

Számtalan helyei vannak a kiaszikus irodalomnak, melyekből kiviláglik, hogy a tüszentés, mely ma csak nevéstérs gerjeszt, ugy tekintetelt, mint különös nyilatkozata az istenek helynsülésének vagy helytelenítésének. Az Odysseában olvassuk, hogy Penelope elküldi Eumaeust, a kondást, hogy vezesse elébe Ulyssset, kit még nem ismert fel férjének. Alig ejti ki szavait, midőn fia, Telemachus hangosan feltüszent s ő ezt mindjárt annak jelölés veszi, hogy az istenek helyeslik elbátározását. Diadalmasan nevet fel, s megújítja parancsát a siker biztos reményében. Bizalmát igazolják is az eredmények, mert Ulysses félre teszi láb alól alkalmatlan kériót s földedezi kiletét.

Más esetekben a tüszentés a „tenni vagy nem tenni” hamleti töprengésének lett e döntője. Mikor Xenophon csapatait feltüszenteli igyekezett az Artaxerxes elleni hadjárata egy tüszentés hangzott felja sarokból. Rögton az egész Paenara zendített s hátat adott Zeusnak a kedvező jelért. Midamellett ezut-

tal épen nem teljesedett a tüszentéshez fűzött remény, mert a cunaxai csata tönkre tette a görögök hadait. Xenophon bizodalma onnan is kimagyarázható, hogy ő Sokratesnek volt tanítványa, kinek védszelleme, mint általán hitték, a feesező bölcsnek vagy környezete közül valamelyiknek tüszentése által szokta elárulni jelenlétét, ugy hogy Sokrates rendszeren abba szóta hagyni előadását, ha a tüszentés szerencsésen, azaz baloldról jött. Aristoteles sem esorbototta semmiben a tüszentés isteni eredetében való közönséges hitet, sőt azt a gyakorlati tanácsot adta, a mit mai napig is követünk, hogy ha nagy osavárja orunkat a tüszentés nézzünk a napba. Ugyancsak szerinte e tüneménynek tisztító és hajtó ereje van ugy az agyra, mint a szemre — oly theoria, mely mindenestetre a burnótozóknak hajtja mamára a vizet.

Két vagy négy tüszentést egymásután a görögök szerencsésnek vettek, egyet és hármat azonban szerencsétlennek. Akkor tüszenteni, mikor az asztal el van szedve s az ebéd végre jutott, szintén kedvezőnek tartott. Ha két beszélgető egyszerre tüszentett az is a megbeszéléseknek jó kimenetelét jelentette, sőt jelenti ma is bábonásabb embereknek. Ejeitől délig tüszenteni jó előjel volt déltől éjjelig pedig rossz.

A halál közel-dtének, vagy az élet visszatérésének is volt jele gyakran a tüszentés. A sunamita fia, kit Eisa életre támasztott, hétszer tüszentett és kinyitá szemeit. Az athéni nagy dögvéstörk észlelték, hogy a szörnyű betegségből való felgyógyulást tüszentési roham jelezte. Ki ne olvasta volna az ezeregy éjszaka arab regéiben, a mint

Fotnah, kiemeltetve koporsójából Ganem által tüszentett és felnyitá szemeit? Másfelől azonban a rabbinikus hagyományok szerint a tüszentés okvetlen a halálnak volt követője és előidézője. A legenda mondja, hogy míg Jákob világra nem jött, senki sem halt meg másképp, mint tüszentés által. Öreg kor, betegség nem volt hatással, de az első tüszentés ölt. Csak Jákob imája változtathatta meg a természetnek ezt a törvényét és pedig azzal a feltétellel, hogy azontúl isten segítségét hívják tüszentésnél. A rabbi szerint már most ebből fejtett ki a mindennütt elterjedt áldáskívánás, valahányszor valaki tüszent.

Nincsen is a világnak az szöglete, hol eszt a szokást ne követnék. „Egészségére!” mondja a magyar, mire a német „Helf Gott!” tal replikáz; az orosz „jó egészséget” kíván az angol „hosszu életet” vagy „God bless my soul-t”, az olasz pedig „Salute-t” vagy „Figli maschi-t”, azaz — fiugyermekeket. Indiában „Szélám”-mal fejezik ki e jó kívánatot, a régi görögöknél pedig a „Zeü szó”-on járta (Isten tartson meg) a mint Ammianus egy epigrammjától értesülünk, bizonyos Proclusra, kinek orra oly hosszú volt hogy nem hallotta meg tüszentését, s azért elmulasztotta a szokásos áldáskívánást.

A hindu, ha mosakodási és imádságai közben tüszentés szakit tta félbe, újra elől kezd a szertartást, mintha testét beszenyezte imáját megszenteltelintette volna az incidens. De megtörtént azért Hindu-stában hogy Buddha eltért e tekintetben papjai babonájától. Legalább a mint a budhista iratok tanítják, a szent egyszer eltüszentvén ma-

nyebbitése bizottságból tagu in t é midor Imre, Endre, Klavyendy Déne Géza, Técs Gyula.

— A bank febr. határozata ből 10, azaz könyvnyomoz ezen összeg leségemnek humanitástan tóságak, Frics Józse

— Dról a legmé hogy tegnap séges életet hűdés teljes től kezdve összeesett szállított kik ágát k ták el a be vettek, — les férfú es rég idő óta n. k. mént színházak volt. A szin véreit szer Városterzett nejét 1881 ritka érzés Saurosának látogatott, sirni. Sa a mint által osztatlan t raitlan jött illetődést k resztli tel. 1 1 gy hangzó

Alól is legmély szeretet SAAROS orvosnak, 47 ik évében elhunytát. f, hó 4-én a N.-várad egyház sz zai sikert. Az engesztel 9 órak tattanú. M kat, ösmert ju. Debr. ula, férje ferje Porp

— A magyarsá fenyegetett sadalmi es kult E. M. nyebb s le tált H a rás a bu Elek urba már kimut egyik köz nek válót a derék községek folyását f A buzgó f el. J á r á Sámson tagul 100 E derék E egyek, M Alsó és E zafias ter rülmény. E res közsé dezik köz jevéra” let pótadóból kiemelni két testvé nek s z ü egy t a e szegény munkával pirosiek a lismerik a vármegyét Csodálkoz midőn 400 ségi vagy fentebbi n Sámson s áldozat Ferenczy tó tagul Csávoiszk nagybírtol plébános renczy El idáig 6 t egy ötöd kes tagja

BOSZNYAY J. CZÉG

DEBRECZENBEN.

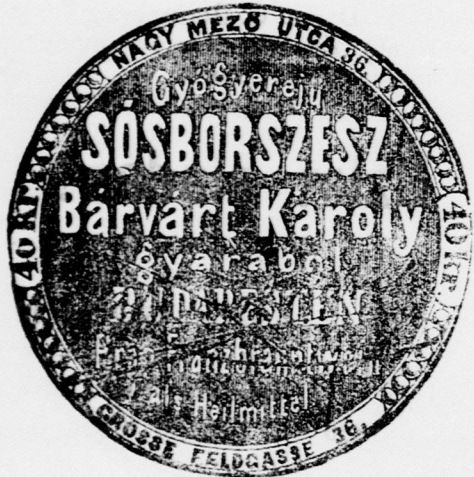
Ajánlja a leltározás alkalmával tetemesen leszállított nagymennyiségben raktáron levő következő czikkeket u. m.

Tavaszi ruha kelmék,
Női és férfi fehérnemű,
Férfi öltönyre gyapjuszövetek,
Mindenféle ruha diszek,
Futó és darabos szőnyegetek.

BÁRVÁRTKÁROLY-féle
gyógyerejű

SÓ S - BORSZESZ

Ezen hatóságilag engedélyezett kútnő háziszor, mely a szegedi országos kiállításon érdeméremmel, a székesfehérvári kiállításon ezüstéremmel lett kitüntetve, különösen jó gyógyhatást eszközöl: rheuma, csusz, szaggatás, fagyás, fej-, fog-, és fülfájdalmak és szemgyuladással, ezenkívül fogtisztító szerül is igen ajánlható, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és szájból minden kellemetlen szagot eltávolít.

Utánzások meggátlása végett alább látható czimlap, — mely minden egyes üvegre ragasztva van, a budapesti kereskedelmi kamaránál 100/1875. szám alatt mint védjegy bekebelezetett.

Főraktár DEBRECZENBEN

Csanak József kereskedésében,

ezenkívül kapható minden fűszerkereskedésben és a gyógyszertárakban.

E védjegyet különös figyelembevételre ajánlom.

Húzás már jövő Hónapban

Kincsem 11 sorsjegy 10ft csak

Főnyeremény készpénzben

50.000 ft

10.000 ft, 5000 ft 20% lev. // 4788 pénznyeremény.

A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodája: Budapest, vaczi-utca 6. sz.

29-886 sz.
v. h.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102 § a értelmében ezennel közli, hogy a p. adányi kir. járásbírói 115—886 P számú végzése által Br. Balassa István javára, nádudvari Rázsó Lajos Molnár Antal és ö. v. Kohn Ignác né Fischbein Hani ellen 1012 ft 97 kr tőke ennek 1885 évi Nov. 1 től számítandó 8 százalékos kamatai és eddig összesen 121 ft 72 k perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 970 ft-ra becsült 3 drb ló, Egy kocsis, 50 dr M. bélyegű anya birka 50 db R. bélyegű anyabirkából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottnak.

Mely árverésnek a 115—886. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis alpercek házában leendő eszközökre 1886-ik év Március hó 9-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az az 1881. évi LX. t. cz. 107 § a b a n megállapított feltételek értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladottni fognak.

Az elővezendő ingóságok vételára 1881 évi LX. t. cz. 108 § a b a n megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt P. Ladányban 1886 évi Február hó 22-ik napján.

Wappler János
bírvahajtó.

ÉN CSILLAG ANNA

185 cm. hosszú óriási Loreley haját szereztem az általam feltalált kenőcs 14 havi használata után. Több emberemő köszönő-iratok bizonyítják — melyek bárki általi megtekinthető — hogy ezen kenőcs a legbiztosabb szer minden hajbetegség és hajkihullás ellen. Elősegíti a hajnövést, erősíti a ejbőrt, megszünteti a főjást és a korpaképződést; kopaszág ellen kitűző szer, valamint a ritka bajusz és sz káll-nál bámulatos eredményt mutat. Szakemberek elemzési bizonyítványai nyitra állanak.

Ára egy tégelynek 50 kr, 1 ft és 2 ft használati utasítással együtt. Elküldés a világ minden részébe postautánvét mellett vagy az összeg előleges beküldésére.

Csillag és Társa

gyárából,
Budapest, VI. király-utca 26. sz.
Debreczenben kapható: Dr. Rot-schnek Emil gyógyszerárán, valamint egész Magyarország jelentékenyebb gyógyszeráráiban.

Az 1845. év óta fenálló, és több világtkiállítások alkalmával legnagyobb díjakkal kitüntetett

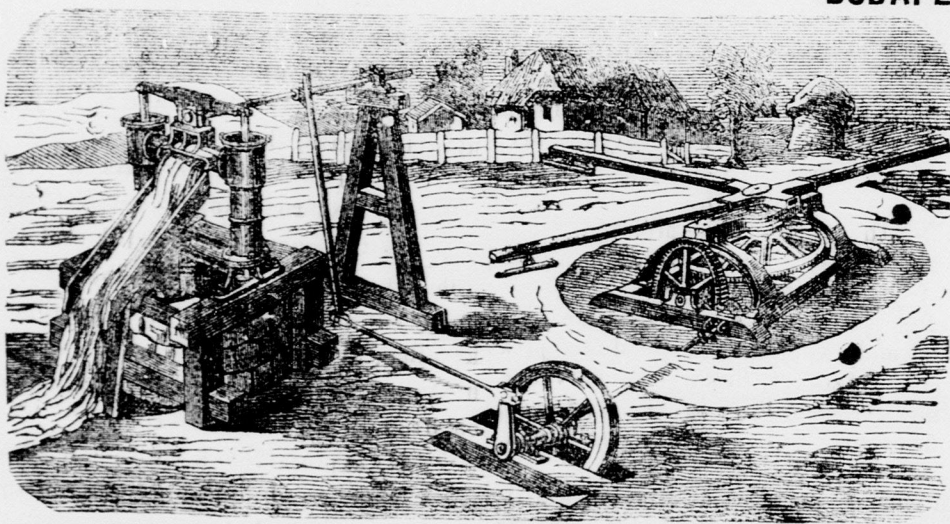
Üvegmetező-, irás-, litographia és gép-gyémánt gyár, csak Bécsben IX. Alserstrasse 8.

ROSENBERG HERMANN
ezelőtt Légrádi József ajánlja duan berendezett gyári raktárát, ahol mindennemű nagy-ságu keret és keretmélküli gyémántok, üvegek, elárusítók, üveghúta tulajdonosok, látszerések és gépezetek részére kaphatók. Továbbá: gép-gyémántok, a gépezetek kemény, aczel, pír és porcellán hengerek lesimítására. Gyémánt furókát test. Arjegyűek és képes mintalapot kívánatra díjmenesen küldetnek szét. Végül ajánlok brilliantokat és mindennemű csiszolt köveket.

Alapítottatott 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tüzelőszerek gyára, harang és érezöntödeje
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezeték berendezését városok, földbirtokosok és mgánzónók részéről, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik.

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK
felszerelésére

szagmentes ürszekek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.
Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYAR.